

Domov>Denarni zahtevki>Insolventnost/stečaj

Insolventnost/stečaj

Luksemburg

1 Zoper koga je mogoče uvesti postopek v primeru insolventnosti?

Veliko vojvodstvo Luksemburg pozna osem postopkov v primeru insolventnosti.

Trije od teh se nanašajo samo na trgovce (fizične in pravne osebe).

Stečajni postopek, določen v trgovinskem zakoniku (*Code de Commerce*), je postopek, namenjen odprodaji premoženja trgovca, ki je postal insolventen in katerega kreditna sposobnost je omajana.

Poravnalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja, določen z zakonom z dne 14. aprila 1886 o poravnalnem dogovoru z upniki za preprečitev stečaja, je postopek, ki je pod nekaterimi pogoji na voljo dolžniku, ki izpolnjuje pogoje za stečaj. Kadar se dogovor izvede s prepustitvijo sredstev, je cilj tega postopka – tako kot stečajnega postopka – omogočiti odprodajo sredstev trgovca, ki je prepustil sredstva. Vendar se ta postopek od stečajnega postopka razlikuje po tem, da se trgovec izogne učinkom stečajnega postopka.

Postopek nadzorovanega upravljanja, določen z uredbo Velikega vojvodstva z dne 24. maja 1935 o uvedbi nadzorovanega upravljanja, je postopek, namenjen reorganizaciji poslovanja trgovca, ki je za to zaprosil. Vendar se lahko za uvedbo tega postopka zaprosi tudi, kadar želi trgovec doseči kar najboljše unovčenje svojih sredstev.

Poleg teh postopkov v luksemburškem pravu obstaja postopek iz člena 593 in naslednjih trgovinskega zakonika, ki trgovcu omogoča, da se mu pod nekaterimi pogoji odobri odlog plačila.

Četrti postopek je na voljo izključno fizičnim osebam, ki niso trgovci: gre za postopek v primeru prezadolženosti, določen z zakonom z dne 8. januarja 2013 o prezadolženosti, ki prosilcu omogoča, da izboljša svoj finančni položaj z izdelavo načrta odplačila dolgov.

Poleg tega obstajajo posebni postopki v primeru insolventnosti za notarje, kreditne institucije, zavarovalnice in kolektivne naložbene podjeme (ker se ti nanašajo izključno na eno poklicno kategorijo ali sektor dejavnosti, ne bodo obravnavani v tem informativnem listu).

2 kateri so pogoji za uvedbo postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Stečajni postopek se začne na predlog dolžnika, na predlog enega ali več upnikov ali po uradni dolžnosti.

Trgovec mora predlog za začetek stečajnega postopka vložiti v sodnem tajništvu okrožnega sodišča (*tribunal d'arrondissement*), pristojnega za gospodarske zadeve, v kraju svojega stalnega prebivališča oziroma sedeža družbe. Predlog je treba vložiti v enem mesecu od trenutka, ko so izpolnjeni pogoji za stečaj.

Če se za vložitev predloga za začetek stečajnega postopka odloči eden ali več upnikov trgovca dolžnika, se morajo ti obrniti na sodnega izvršitelja, ki trgovcu s pozivom odredi, da se mora v osmih dneh (sodni poziv s fiksni datumom) zglasiti na okrožnem sodišču, pristojnem za gospodarske zadeve, ki bo odločalo o upravičenosti predloga za začetek stečajnega postopka.

Stečajni postopek lahko po uradni dolžnosti uvede tudi sodišče na podlagi informacij, ki jih ima. V takem primeru mora sodišče prek sodnega tajništva pozvati stečajnega dolžnika, da bi ga v zunajobravnavnem senatu zaslišalo o njegovem položaju.

Okrožno sodišče, pristojno za gospodarske zadeve (v nadaljnjem besedilu: gospodarsko sodišče), mora, preden razglasi stečaj trgovca, preveriti, ali oseba ali zadevna družba izpolnjuje naslednje tri pogoje:

status trgovca: fizična oseba, ki kot svoj običajni poklic (primarno ali dopolnilno) opravlja dejanja, ki so z zakonom opredeljena kot trgovska (na primer dejanja iz člena 2 trgovinskega zakonika), ali pravna oseba, ustanovljena v eni od oblik družbe, določenih s spremenjenim zakonom z dne 10. avgusta 1915 o gospodarskih družbah (npr. delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo, zadruga itd.);

ustavitev plačil: ustavitev plačil predpostavlja, da so neplačani dolgovi, ki so gotovi, izterljivi in zapadli (npr. plače, socialno zavarovanje itd.), pri čemer terminski ali pogojni dolgovi in zgolj naravne obveznosti ne zadostujejo, ter

izguba kreditne sposobnosti: trgovcu ne uspe več pridobiti kredita pri bankah ali svojih dobaviteljih ali upnikih.

Čeprav zavrnitev ali nezmožnost plačila enega samega dolga (ne glede na znesek), ki je gotov, izterljiv in zapadel, načeloma zadostuje za ugotovitev stanja ustavitve plačil, zgolj prehodna težava z likvidnostjo ne pomeni stečaja, če trgovcu uspe pridobiti potreben kredit za nadaljnje poslovanje in izpolnjevanje obveznosti.

2. Poravnalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja

Poravnalni dogovor z upniki za preprečitev stečaja je pridržan za „nesrečnega dolžnika, ki ravna v dobri veri“. O teh lastnostih presodi sodišče na podlagi okoliščin zadeve.

Po vložitvi zahteve gospodarsko sodišče pooblasti enega od svojih sodnikov, da preveri položaj prosilca in sestavi poročilo.

Sodišče lahko na podlagi tega poročila odobri ali ne odobri odloga, da bi trgovcu omogočilo, da svojim upnikom predlaga poravnalne dogovore.

3. Nadzorovano upravljanje

Trgovec dolžnik mora vložiti obrazložen predlog pri gospodarskem sodišču v okrožju, kjer ima svoj glavni kraj poslovanja ali, če je to družba, svoj sedež.

Trgovec je upravičen do nadzorovanega upravljanja, če je omajana njegova kreditna sposobnost ali če je v celoti ogroženo izpolnjevanje njegovih obveznosti. Poleg tega se mora predlog nanašati bodisi na reorganizacijo poslovanja dolžnika bodisi na dobro unovčenje njegovih sredstev. Nazadnje, s sodno prakso se zahteva, da mora trgovec dolžnik ravnati v dobri veri. V tem okviru ima sodišče diskrecijsko pravico, da glede na dejstva in okoliščine zadeve presodi, ali trgovec ravna v dobri veri, kot se zahteva za odobritev tega postopka, ali ne.

4. Prezadolženost

Za položaj prezadolženosti fizičnih oseb je značilna očitna nezmožnost dolžnika s stalnim prebivališčem v Velikem vojvodstvu Luksemburg, da poravnava vse svoje dolgove, ki ne izvirajo iz poslovnih dejavnosti ter so zapadli ali dospevali v plačilo, in da izpolni obveznost, ki jo je dal, da bo solidarno jamčil ali poravnal dolg samostojnega podjetnika ali družbe, če ni bil dejansko ali pravno njen direktor.

Postopek skupne poravnave dolgov vključuje tri faze, in sicer:

fazo dogovorjene poravnave, ki poteka pred komisijo za mediacijo na področju prezadolženosti (*Commission de médiation en matière de surendettement*);

fazo prisilne poravnave, ki poteka pred mirovnim sodnikom (*juge de paix*) v kraju stalnega prebivališča prezadolženega dolžnika;

fazo sanacije osebnega finančnega položaja, imenovano „osebni stečaj“ (*faillite civile*), ki poteka pred mirovnim sodnikom v kraju stalnega prebivališča prezadolženega dolžnika.

Navesti je treba, da je mogoče tako imenovano fazo sanacije osebnega finančnega položaja, ki je podredna glede na drugi dve fazi postopka skupne poravnave dolgov, uvesti le, če je prezadolženi dolžnik v nepopravljivo ogroženem položaju, za katerega je značilna nezmožnost izvedbe:

ukrepov iz načrta dogovorjene poravnave ali

ukrepov, ki jih je predlagala komisija za mediacijo v okviru dogovorjene poravnave, in

ukrepov, predvidenih v okviru postopka prisilne poravnave.

Navesti je treba tudi, da je treba predloge za odobritev postopka dogovorjene poravnave dolgov nasloviti na predsednika komisije za mediacijo.

Obrazec predloga za odobritev postopka dogovorjene poravnave dolgov je mogoče prenesti na naslednjem spletnem naslovu:

<https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

Poleg tega morajo upniki prezadolženega dolžnika svoje terjatve prijaviti službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti (*Service d'information et de conseil en matière de surendettement*). Obrazec za prijavo terjatev je mogoče prenesti na naslednjem spletnem naslovu:

<https://justice.public.lu/fr/creances/surendettement.html>.

3 Katero premoženje je sestavni del stečajne mase? Kako se obravnava premoženje, ki ga je dolžnik pridobil ali ki je bilo nanj preneseno po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka je stečajnemu dolžniku po samem zakonu odvzeta pravica do upravljanja z vsem svojim premoženjem, tudi s tistim, ki ga morda pridobi po izdaji sklepa o začetku stečajnega postopka.

Odvzem pravice se nanaša na vse premoženje stečajnega dolžnika, tako premično kot tudi nepremično. Namen tega mehanizma je zaščititi interese obstoječih upnikov, združene v stečajni masi.

Običajno stečajni upravitelj obišče prostore stečajnega dolžnika, da bi izdelal popis premoženja, ki je v teh prostorih. Pri tem mora paziti, da razlikuje med premoženjem, ki *in fine* pripada stečajnemu dolžniku, in premoženjem, v zvezi s katerim lahko tretje osebe uveljavljajo različne stvarne pravice.

Stečajni upravitelj nato pri unovčenju premičnega in nepremičnega premoženja poskrbi, da se morebitno premoženje stečajnega dolžnika proda v čim večjo korist stečajne mase. Za prodajo tega premoženja potrebuje dovoljenje sodišča. Prodaja premičnega in nepremičnega premoženja mora potekati v oblikah, določenih s trgovinskim zakonikom. Izkupiček je treba položiti na bančni račun, odprt v imenu postopka v primeru insolventnosti.

2. Prezadolženost

Sodnik poskrbi, da se izdelata ocena finančnega in socialnega položaja dolžnika, preverijo terjatve ter ovrednotijo sredstva in obveznosti.

Po odločitvi o uvedbi postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja in ugotovitvi obstoja premoženja, ki ga je treba likvidirati, sodnik opravi sodno likvidacijo dolžnikovega premoženja.

Mirovni sodnik odloči o morebitnih prerekanih terjativah in odredi likvidacijo osebnega premoženja dolžnika. Izključena sta le stanovanjska oprema, ki je potrebna za vsakodnevno življenje, in premoženje, ki ne izvira iz poslovnih dejavnosti in je nujno za opravljanje dolžnikove poklicne dejavnosti. Sodna likvidacija premoženja prezadolženega dolžnika v okviru postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja se opravi v skladu s ciljem zakona, ki je izboljšati finančni položaj dolžnika, tako da se njemu in osebam, ki živijo z njim v skupnem gospodinjstvu, omogoči človeka dostojno življenje.

Dolžnikove pravice in dejanja na njegovem premoženju ves čas likvidacije izvršuje likvidacijski upravitelj, ki ga imenuje sodišče.

Likvidacijski upravitelj ima na voljo šest mesecev, da sporazumno proda dolžnikovo premoženje ali da organizira prisilno prodajo.

Učinki postopka za sanacijo osebnega finančnega položaja:

izkupiček iz sodne likvidacije premoženja zadostuje za poplačilo upnikov: sodnik odredi končanje postopka;

izkupiček iz sodne likvidacije premoženja ne zadostuje za poplačilo upnikov: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev;

dolžnik nima drugega kot stanovanjsko opremo, ki je potrebna za vsakodnevno življenje, in premoženje, ki ne izvira iz poslovnih dejavnosti in je nujno za opravljanje njegove poklicne dejavnosti: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev;

sredstva vključujejo le premoženje, ki je brez tržne vrednosti ali katerega stroški prodaje bi bili očitno nesorazmerni glede na njegovo tržno vrednost: sodnik odredi končanje postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Posledica končanja postopka zaradi nezadostnih sredstev je, da se izbrišejo vsi dolгови, ki ne izvirajo iz dolžnikovih poslovnih dejavnosti.

Vendar pa so izbrisani dolгови, ki ne izvirajo iz dolžnikovih poslovnih dejavnosti, izvzeti:

dolгови, ki jih je namesto dolžnika plačal porok ali sodolžnik;

dolгови iz člena 46 zakona, tj. tekoča plačila preživinskih dolgov in denarne odškodnine za žrtve naklepnih nasilnih dejanj za utrpele telesne poškodbe.

Vendar se lahko dolгови iz člena 46 zakona izbrišejo, če se je zadevni upnik strinjal z odpisom, reprogramiranjem ali izbrisom zadevnih dolgov.

4 Kakšna pooblastila imata dolžnik in stečajni upravitelj?

1. Stečaj

Z izdajo sklepa o začetku stečajnega postopka je stečajnemu dolžniku po samem zakonu odvzeta pravica do upravljanja z vsem svojim premoženjem, tudi s tistim, ki bi ga morda pridobil po tem.

Z izdajo zgoraj navedenega sklepa je upravljanje njegovega premoženja zaupano stečajnemu upravitelju.

Če je stečajni dolžnik pravna oseba, so v stečajno maso vključena vsa sredstva in obveznosti družbe, ne da bi se upoštevale pravice, ki jih imajo družbeniki kot taki.

Stečajni upravitelji se izberejo izmed oseb, ki ponujajo najboljša jamstva v smislu znanja in poštenosti pri upravljanju.

V praksi sodniki okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, izberejo stečajne upravitelje s seznama odvetnikov. Vendar pa lahko sodišče, če je to potrebno v interesu stečajca, imenuje tudi notarje ali računovodje/revizorje podjetij.

Tako kot v vseh postopkih v zvezi s trgovci je za stečaj pristojno gospodarsko sodišče.

Gospodarsko sodišče izda sklep o začetku stečajnega postopka, določi datum ustavitve plačil, imenuje različne posrednike (stečajni sodnik, stečajni upravitelj), določi datum za prijavo terjatev in datum za končanje zapisnika o preveritvi terjatev ter odredi končanje stečajnega postopka.

Upravljanje premoženja je zaupano stečajnemu upravitelju, ki ga imenuje sodišče ter ki je zadolžen za unovčenje dolžnikovega premoženja in razdelitev izkupička od unovčenja med različne upnike ob upoštevanju pravil o prednostnih terjativah in zavarovanih terjativah.

Stečajni sodnik je zadolžen za spremljanje postopkov, upravljanje in vodenje stečaja. Na obravnavi poroča o vseh prerokanjih, ki bi lahko nastala, in odredi vse nujne ukrepe, potrebne za zavarovanje in ohranitev stečajne mase. Predseduje tudi sestankom upnikov stečajnega dolžnika.

Z odreditvijo začetka stečajnega postopka je trgovcu v stečaju odvzeta pravica do upravljanja svojega premoženja, tako da ne more več izvrševati plačil in opravljati poslov ali drugih dejanj v zvezi s tem premoženjem.

2. Prezadolženost

Kar zadeva obveznosti dolžnika in posledice uvedbe postopka skupne poravnave dolgov za njegovo premoženje, je treba navesti, da za dolžnika velja obveznost dobrega ravnanja.

V obdobju dobrega ravnanja mora dolžnik:

sodelovati z organi, vključenimi v postopek, in spontano sporočati vse informacije o svojem premoženju, dohodkih, dolgovih in spremembah svojega položaja; kolikor je mogoče, opravljati plačano dejavnost v skladu s svojimi zmožnostmi; ne poslabšati svoje insolventnosti in delovati pošteno s ciljem zmanjšanja svojih dolgov; ne dajati prednosti upniku, razen preživninskim upnikom za tekoča plačila, najemodajalcem za tekoča plačila najemnine v zvezi s stanovanjem, ki ustreza osnovnim potrebam dolžnika, ponudnikom storitev in dobaviteljem proizvodov, ki so bistveni za dostojno življenje, ter upnikom za tekoča plačila v zvezi z izvršitvijo dolžnikovega plačila odškodnine, dodeljene zaradi naklepnih nasilnih dejanj za utrpele telesne poškodbe; spoštovati obveznosti, sprejete v okviru postopka.

Vključeni sta **dve vrsti organov**, odvisno od tega, ali je postopek v **fazi dogovora ali sodni fazi**.

Faza dogovorjene poravnave dolgov poteka pred komisijo za mediacijo. Komisijo za mediacijo sestavljajo člani, ki jih imenuje minister. Komisija ima predsednika in tajnika, sestane pa se najmanj enkrat na četrtletje. Za sprejem v komisijo za mediacijo morajo kandidati med drugim predložiti izpisek iz kazenske evidence, po imenovanju pa imajo zakonsko obveznost, da ministra obveščajo o vseh kazenskih pregonih ali obsodbah zoper njih, da se poskrbi za njihovo zamenjavo. Člani komisije za mediacijo prejmejo nadomestilo v višini 10 EUR na sejo, predsednik pa prejme nadomestilo v višini 20 EUR na sejo. Komisija za mediacijo med drugim odloča o ugoditvi predlogom za začetek postopka in o dopustnosti prijavljenih terjatev ter odobri ali spremeni osnutke načrtov dogovorjene poravnave, ki so ji predloženi po preiskavi, ki jo opravi služba za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti (v nadaljnjem besedilu: služba).

Če v največ šestih mesecih od ugoditve predlogu za začetek postopka s strani komisije zadevne stranke ne sprejmejo predlaganega načrta, komisija sestavi zapisnik o opustitvi ukrepanja, s katerim ugotovi neuspeh postopka dogovorjene poravnave. V dveh mesecih od datuma objave zapisnika o opustitvi ukrepanja v registru lahko dolžnik začne postopek prisilne poravnave pri mirovnem sodniku v kraju svojega stalnega prebivališča. Če dolžnik tega predloga ne vloži v navedenem roku, lahko nov postopek za skupno poravnavo dolgov začne šele po preteku dveh let od datuma objave zapisnika o opustitvi ukrepanja v registru.

Če se začne **faza prisilne poravnave**, so stranke pozvane pred mirovnega sodnika, ki lahko zahteva, da predložijo vse dokumente ali elemente, na podlagi katerih je mogoče ugotoviti dolžnikovo premoženje (sredstva in obveznosti).

Sodnik na podlagi elementov, ki so mu predloženi, sprejme sanacijski načrt, ki vključuje ukrepe, ki dolžniku omogočajo, da izpolni svoje obveznosti.

Sanacijski načrt, ki ga sprejme sodišče, traja največ sedem let in se lahko v omejenem številu primerov razveljavi (zlasti če dolžnik ne izpolnjuje obveznosti, ki so mu naložene s sanacijskim načrtom).

3. Nadzorovano upravljanje

V okviru postopka nadzorovanega upravljanja dolžnik izgubi svoja pooblastila za odločanje v korist upraviteljev, ki so zadolženi za izdelavo popisa in pripravo bodisi načrta reorganizacije bodisi načrta unovčenja in razdelitve sredstev. Dolžnik torej s svojim ravnanjem ne sme ovirati dela upraviteljev, imenovanih v okviru tega postopka.

4. Poravalni dogovor z upniki

Med postopkom poravnalnega dogovora z upniki dolžnik ne sme ničesar odtujiti, obremeniti s hipoteko ali se obvezati brez dovoljenja pooblaščenega sodnika. Pooblaščen sodnik pripravi popis in analizo stanja podjetja, po potrebi pa mu lahko pomagajo strokovnjaki.

5 Pod katerimi pogoji je mogoče uveljavljati pobote?

Z različnimi zgoraj navedenimi postopki prednostne terjatve upnikov ne prenehajo, razen v postopku poravnalnega dogovora z upniki.

1. Poravalni dogovor z upniki

S sodelovanjem pri glasovanju o poravnalnem dogovoru z upniki prednostni upniki izgubijo svoj prednostni položaj v primerjavi z upniki z zavarovanimi terjatvami (člen 10 zakona z dne 14. aprila 1886).

2. Stečaj

„Iz sodne prakse na področju stečaja izhaja, da od izdaje sklepa o začetku stečajnega postopka ni več mogoč noben zakonski, sodni ali pogodbeni pobot, niti med predhodno obstoječimi terjatvami, če do tedaj niso imele ene od treh lastnosti, in sicer izterljivosti, zapadlosti in zamenljivosti. Čeprav lahko sklep o začetku stečajnega postopka prepreči zakonski pobot, se iz tega ne sme sklepati, da to velja absolutno ali retroaktivno. Sklep o začetku stečajnega postopka ne vpliva na **zakonski pobot**, če so bili pogoji za to izpolnjeni pred začetkom stečajnega postopka. Pritožbeno sodišče (*Cour d'appel*) je razsodilo, da „*obdobje izpodbojnosti ne preprečuje uveljavljanja tovrstnega pobota. Zakonski pobot je mogoč kljub ustavitvi plačil. To ni dolžnikovo dejanje, temveč se izvede brez njegove vednosti; v členu 445 trgovskega zakonika ni zajeto.*“

Kar zadeva **sodni pobot**, ga ni mogoče odrediti po uvedbi kolektivnega postopka. Vendar pa se lahko izvede v obdobju izpodbojnosti, če sodna odločba, s katero je odrejen, postane pravnomočna (izčrpana pravna sredstva). V takem primeru lahko pobot učinkuje šele od dneva sodne odločbe.

Kar zadeva **pogodbeni pobot**, ta seveda ni mogoč po uvedbi kolektivnega postopka. Prav tako ni mogoč v obdobju izpodbojnosti, saj se v skladu s členom 445 trgovskega zakonika šteje za neobičajni način plačila, ki se sankcionira z neveljavnostjo.“ [1]

Vendar je treba navesti, da zakon z dne 5. avgusta 2005 o finančnih jamstvih določa posebne izjeme od zgoraj opisanih pravil, kar zadeva na primer pogodbe o pobotu, morebiti sklenjene med strankami na dan začetka postopka v primeru insolventnosti (ali celo po tem; glej člen 18 in naslednje zakona z dne 5. avgusta 2005 o finančnih jamstvih).

3. Nadzorovano upravljanje

Na področju nadzorovanega upravljanja, poravnalnega dogovora z upniki in odloga plačila takšni poboti niso mogoči, če so opravljeni po tem, ko dolžnik ne razpolaga več prosto s svojimi pravicami in premoženjem.

[1] „*La compensation comme garantie d'une créance sur un débiteur en faillite*“, Pierre HURT, J. T., 2010, str. 30.

6 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na trenutne pogodbe, katerih stranka je dolžnik?

Ena od prvih težav, s katero se stečajni upravitelj sreča po začetku stečajnega postopka, so veljavne pogodbe, ki so bile sklenjene pred razglasitvijo stečaja. Razen pogodb o zaposlitvi, ki samodejno prenehajo na dan razglasitve stečaja (člen 12-1 delovnega zakonika (*Code du travail*)), je tradicionalno priznано, da veljavne pogodbe še naprej veljajo, dokler jih stečajni upravitelj ne odpove.

Stečajni upravitelj mora pretehtati zadevne interese in odločiti, ali je treba zadevne pogodbe začasno ohraniti v veljavi ali ne. Če pogodba vsebuje določbe o odpovedi pogodbe v primeru stečaja ene od pogodbenih strank, je treba odločiti, ali namerava stečajni upravitelj izpodbijati upoštevnost teh določb ali ne (ob upoštevanju, da je veljavnost teh določb lahko sporna; na primer, te določbe se v Belgiji na področju poslovnega najema štejejo za nične).

Vsekakor je stečajni upravitelj načeloma edini pristojen, da izbere med izvršitvijo in odpovedjo pogodb. V primeru prerekanja druge pogodbene stranke, ki se sklicuje na samodejno odpoved pogodbe zaradi stečaja, se stečajni upravitelj izpostavi sodnim postopkom z negotovim izidom in nastanku novih stroškov v breme stečajne mase. [1]

[1] Vir: „Les procédures collectives au Luxembourg“, Yvette HAMILIUS in Brice HELLINCKX (avtorja 3. poglavja), Editions Larcier, 2014, str. 86.

7 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na postopke, ki so jih sprožili posamezni upniki (razen za pravde v teku)?

1. Postopki poravnalnega dogovora z upniki, stečaja, odloga plačil in nadzorovanega upravljanja

V postopkih poravnalnega dogovora z upniki, stečaja, odloga plačil in nadzorovanega upravljanja se izvršilni ukrepi zoper trgovca in njegovo premoženje ustavijo. Nasprotno pa ni z nobenim veljavnim pravnim besedilom v Velikem vojvodstvu upnikom preprečeno, da bi sprejeli ukrepe za ohranitev celovitosti premoženja svojega dolžnika.

V nobenem od teh postopkov dolžnik ne more več prosto razpolagati s svojim premoženjem. „Od sklepa o začetku stečajnega postopka do konca tega postopka ni mogoče zoper samega stečajnega dolžnika veljavno vložiti nobene tožbe glede premoženja, v zvezi s katerim je bila odvzeta pravica do razpolaganja.“ (Lux., 12. januar 1935, Pas. 14, str. 27). „Nezavarovani upniki in upniki s splošno prednostno pravico med stečajem ne morejo pozvati stečajnega dolžnika ali celo stečajnega upravitelja na sodišče in predlagati njegove obsodbe, ampak lahko ukrepajo samo s prijavo terjatve ali vložitvijo tožbe za priznanje svoje terjatve.“ (kasacijsko sodišče, 13. november 1997, Pas. 30, str. 265).

Vendar pa se v nekaterih primerih še vedno lahko opravijo razpolaganja, za kar je potrebna odobritev osebe, ki jo je pooblastilo gospodarsko sodišče (na področju odloga plačila ali nadzorovanega upravljanja).

Poleg tega s sklepom o začetku stečajnega postopka nezapadli dolgovi postanejo izterljivi, obresti pa prenehajo teči.

2. Prezadolženost

Na področju skupne poravnave dolgov odloča komisija o ugoditvi predlogu dolžnika samodejno povzroči ustavitev izvršilnih ukrepov zoper njegovo premoženje, razen tistih, ki se nanašajo na preživalske obveznosti, prenehanje teka obresti in izterljivost nezapadlih dolgov.

V primeru neuspeha faze dogovorjene poravnave lahko mirovni sodnik, pri katerem bo potekala sodna faza, ustavi izvršilne ukrepe pod enakimi pogoji, kot so navedeni zgoraj.

8 Kakšni so učinki postopka v primeru insolventnosti na nadaljevanje pravnih, ki tečejo v trenutku uvedbe postopka v primeru insolventnosti?

Pravdo, ki teče ob uvedbi postopka v primeru insolventnosti, veljavno nadaljuje stečajni upravitelj, ki deluje v tej vlogi. Vendar morajo tožeče stranke v teh zadevah poskrbeti za zakonitost postopka, tako da vključijo stečajnega upravitelja, ki je edini pristojen, da zakonito zastopa stečajnega dolžnika.

V primeru obsodbe dolžnika upniki, ki so začeli pregon pred njegovim stečajem, prejmejo potrdilo, ki ga lahko uveljavljajo v okviru vodenja stečaja. Vendar pa izvršba tega potrdila ni mogoča, saj je bila s sklepom o začetku stečajnega postopka dolžniku odvzeta pravica do razpolaganja z vsem svojim premoženjem.

9 Katere so glavne značilnosti udeležbe upnikov v postopku v primeru insolventnosti?

1. Stečaj

Z objavo stečaja v enem ali več časopisih, ki se distribuirajo v Luksemburgu, so upniki obveščeni o stečaju njihovega dolžnika. Nato morajo v sodnem tajništvu okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, vložiti prijavo svojih terjatev z njihovimi dokazili, in sicer v roku, določenem v sklepu o začetku stečajnega postopka. Sodni tajnik jih evidentira in izda potrdilo.

Prijave terjatev morajo biti podpisane in morajo med drugim vključevati ime, priimek, poklic in stalno prebivališče upnikov, znesek terjatve in razloge zanjo ter z njo povezana jamstva oziroma dokazila. Nato se različne prijavljene terjatve preverijo v prisotnosti stečajnega upravitelja, stečajnega dolžnika in stečajnega sodnika.

V okviru tega postopka se lahko v primeru prerekanja upniki pozovejo, da med navzkrižnimi zaslišanji pojasnijo podrobnosti glede svoje terjatve, na primer njeno utemeljenost ali natančni znesek.

Če je stečajni upravitelj ugotovil prisotnost sredstev, ki bi jih bilo mogoče razdeliti med upnike, zadnjenavedene pozove na sejo za predstavitev obračuna, na kateri lahko upniki izrazijo stališče glede načrta razdelitve.

V primeru nezadostnih sredstev se odredi končanje stečajnega postopka.

Če upniki niso zadovoljni z izpolnjevanjem nalog stečajnega upravitelja, se lahko pritožijo pri stečajnem sodniku, ki lahko stečajnega upravitelja po potrebi zamenja.

2. Nadzorovano upravljanje

V okviru nadzorovanega upravljanja morajo upravitelji upnike seznaniti s podrobnostmi o načrtu reorganizacije oziroma unovčenja sredstev.

V takem primeru so lahko upniki povabljeni k predložitvi pripomb. Upniki morajo v 15 dneh od seznanitve z načrtom sodno tajništvo obvestiti o tem, ali se z njim strinjajo ali ne, pri čemer se lahko ta načrt uresniči samo, če se z njim strinja več kot polovica upnikov, katerih terjatve predstavljajo več kot polovico obveznosti.

3. Poravnalni dogovor z upniki

V okviru poravnalnega dogovora z upniki se skliče skupščina upnikov, na kateri lahko ti razpravljajo o predlogih za poravnalni dogovor, ki jih je izdelal pooblaščen sodnik. Upniki morajo v tem okviru prijaviti svoje terjatve in poleg tega navesti, ali se strinjajo s predlogi poravnalnega dogovora ali ne.

Upniki lahko nato med obravnavo za potrditev poravnalnega odgovora tudi navedejo svoje pripombe. Prav tako lahko vložijo pritožbo zoper sodno odločbo o odobritvi poravnalnega dogovora z upniki, če niso bili povabljeni na skupščino upnikov ali če so glasovali proti predlogom poravnalnega dogovora.

4. Prezadolženost

Upniki morajo najprej v fazi dogovorjene poravnave prijaviti svoje terjatve službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti. Nato lahko dejavno sodelujejo pri sprejemanju načrta dogovorjene poravnave s strani navedene službe.

Komisija za mediacijo na področju prezadolženosti nato povabi upnike in jim predstavi predloge, pripravljene v okviru dogovorjene poravnave. Najmanj 60% upnikov, katerih terjatve predstavljajo 60 % mase terjatev, mora nato izjaviti, da se strinjajo z načrtom dogovorjene poravnave, da bi se ta lahko štel za sprejetega. Molk upnikov se razlaga kot strinjanje z načrtom.

10 Na kakšen način lahko stečajni upravitelj uporablja premoženje iz stečajne mase oziroma razpolaga z njim?

Stečajni upravitelji zastopajo tako osebo v stečaju kot tudi njene upnike; v tej dvojni vlogi so ne samo zadolženi, da upravljajo stečajno premoženje, ampak tudi pooblaščen, da kot tožniki ali toženci spremljajo vse tožbe, katerih cilj je ohraniti sredstva, ki jih je treba uporabiti kot jamstvo za upnike, pa tudi povrniti ali povečati to premoženje v skupnem interesu upnikov (pritožbeno sodišče, 2. julij 1880, Pas. 2, str. 49).

Stečajni upravitelj izvaja ukrepe, ki se nanašajo na skupno jamstvo za upnike, ki ga pomeni premoženje stečajnega dolžnika, tj. ukrepe za povrnitev, zavarovanje ali odprodajo tega premoženja (pritožbeno sodišče, 25. februar 2015, Pas. 37, str. 483).

Kar zadeva pogodbe v teku po razglasitvi stečaja, mora stečajni upravitelj odločiti, ali jih je treba odpovedati, ali pa bi bilo bolje, da se, če omogočajo sprostitve sredstev, njihovo izvajanje nadaljuje za poznejšo izpolnitev obveznosti stečajnega dolžnika.

11 Katere terjatve je treba prijaviti zoper dolžnikovo stečajno maso in kako se obravnavajo terjatve, nastale po uvedbi postopka v primeru insolventnosti?

Vsi upniki morajo svojo terjatev prijaviti ne glede na njeno vrsto in ne glede na to, ali imajo prednostno pravico ali ne. Vendar so iz tega postopka izvzete terjatve zoper stečajno maso, tj. terjatve nastale pozneje in v interesu stečajnega postopka (npr. stroški stečajnega upravitelja, najemnine, zapadle po sklepu o začetku stečajnega postopka itd.).

Terjatve zoper stečajno maso, ki so nastale po začetku postopka v primeru insolventnosti in ki izhajajo iz upravljanja stečajnega postopka oziroma nadaljevanja nekaterih dejavnosti podjetja v stečaju, se plačajo, preden so preostala sredstva razdeljena med upnike stečajne mase. Terjatve zoper stečajno maso se torej vsekakor plačajo prednostno pred drugimi upniki.

12 Katera so pravila o prijavi, preverjanju in priznanju terjatev?

1. Stečaj

V okviru stečajnega postopka se sklep o začetku stečajnega postopka objavi na različne načine (v tisku, z vpisom pri gospodarskem sodišču), s čimer se upnikom stečajnega dolžnika omogoči, da se seznanijo s položajem in se razkrijejo (člen 472 trgovskega zakonika).

Upniki morajo nato v sodnem tajništvu gospodarskega sodišča prijaviti terjatev in predložiti listinske dokaze (člen 496 trgovskega zakonika).

Ustrezen obrazec, s katerim lahko upniki prijavijo terjatev, je na voljo na spletu na naslednjem naslovu:

<https://justice.public.lu/fr/creances/declaration-creance.html>.

Terjatve preveri stečajni upravitelj, ki je pooblaščen za vodenje stečajnega postopka in ki jih lahko tudi prereka (člen 500 trgovskega zakonika).

Vsaka prijavljena terjatev, ki se prereka, se predloži sodišču.

Vendar če obstajajo prerokanja, ki zaradi svojega predmeta ne spadajo v pristojnost okrožnega sodišča, pristojnega za gospodarske zadeve, se predložijo pristojnemu sodišču za odločitev po temelju in okrožnemu sodišču, pristojnemu za gospodarske zadeve, da v skladu s členom 504 odloči, do katere višine lahko upnik s prerokano terjatvijo sodeluje v razpravah glede poravnalnega dogovora (člen 502).

2. Poravnalni dogovor z upniki

V okviru poravnalnega dogovora z upniki mora dolžnik, ki vlaga predlog za poravnalni dogovor z upniki, v svoji vlogi navesti identiteto in naslove svojih upnikov ter znesek njihovih terjatev (člen 3 zakona z dne 14. aprila 1886).

Upniki so obveščeni s priporočenim pismom (člen 8 zakona z dne 14. aprila 1886), v katerem so povabljeni, naj se udeležijo skupščine poravnalnega dogovora z upniki.

To vabilo se objavi tudi v tisku.

Med skupščino poravnalnega dogovora z upniki upniki navedejo znesek svojih terjatev.

Kot je bilo pojasnjeno zgoraj, upniki s sodelovanjem pri glasovanju izgubijo svoj prednostni položaj v primerjavi z upniki z zavarovanimi terjatvami (člen 10 zakona z dne 14. aprila 1886).

3. Odlog izvršbe

Na področju odloga izvršbe mora dolžnik tudi priložiti seznam z imeni svojih upnikov, zneskom njihovih terjatev in njihovimi naslovi.

Upniki so na sestanek vabljeni s priporočeno pošto (člen 596 trgovskega zakonika) in z objavo v tisku.

Na sestanku, na katerega so vabljeni, morajo navesti znesek svojih terjatev (člen 597 trgovskega zakonika).

4. Nadzorovano upravljanje

Pri nadzorovanem upravljanju postopek prijave terjatev in priznanja ne obstaja. Dolžnik v svojem predlogu sodišču navede podatke o svojih upnikih.

Te sodišče pozneje obvesti o načrtu reorganizacije ali unovčenja sredstev, ki ga pripravijo upravitelji, ki jih imenuje sodišče.

5. Postopek glede prezadolženosti

Upniki prezadolženega dolžnika morajo v enem mesecu od objave obvestila o skupni poravnavi dolgov v registru **svoje terjatve prijaviti službi za informacije in svetovanje na področju prezadolženosti**.

Terjatve se prijavi v skladu s členoma 6 in 7 uredbe Velikega vojvodstva z dne 17. januarja 2014 o izvajanju zakona z dne 8. januarja 2013 o prezadolženosti. Upnikom je na voljo [vzorec prijave](#).

Komisija za mediacijo preuči dopustnost prijavljenih terjatev.

13 Katera so pravila o razdelitvi iztržkov? Kako se razvrščajo terjatve in pravice upnikov?

Temeljno načelo v stečajnem pravu je, da mora vsak upnik prejeti enak delež, sorazmeren z zneskom njegove terjatve.

Nekateri upniki z zavarovanimi ali prednostnimi terjatvami so poplačani prvi.

Prednostni upniki se razvrstijo po zakonskem vrstnem redu v skladu z javnim redom (najemodajalci nepremičnin, hipotekarni upniki, upniki z zastavnimi pravicami na poslovnih sredstvih in zlasti uprava za javne prihodke v širšem pomenu besede).

Na splošno se stečajni upravitelj sklicuje na člene od 2096 do 2098, 2101 in 2102 civilnega zakonika (*Code civil*).

Stečajni upravitelj mora preveriti vsak primer posebej, pri tem pa upoštevati zakonske določbe in sodno prakso.

Neto sredstva, ki so na voljo nezavarovanim upnikom, se razdelijo sorazmerno v skladu s prvim odstavkom člena 561 trgovskega zakonika.

Ko je stečajni upravitelj seznanjen z zneskom nagrad, ki jih je določilo sodišče, ko je razvrstil prednostne upnike in ko pozna preostali znesek, ki ga je treba razdeliti med nezavarovane upnike, pripravi načrt razdelitve sredstev in ga najprej predloži stečajnemu sodniku. Stečajni upravitelj v skladu s členom 533 trgovskega zakonika s priporočenim pismom povabi vse upnike na predstavitev obračuna, vabilu pa priloži kopijo načrta razdelitve sredstev.

Stečajni dolžnik mora biti vabljen s pozivom sodnega izvršitelja ali z objavo v luksemburškem časopisu.

Razen če eden od upnikov ne izpodbija predstavitve obračuna stečajnega upravitelja, stečajni upravitelj predloži zapisnik o predstavitvi obračuna, sestavljen na podlagi načrta razdelitve sredstev, v podpis stečajnemu sodniku in sodnemu tajniku.

Po predstavitvi obračuna stečajni upravitelj poplača upnike.

14 Kateri so pogoji in učinki končanja postopka v primeru insolventnosti (zlasti s poravnavo)?

1. Stečaj

V primeru stečajnega postopka lahko stečajni upravitelj, ko so plačila izvedena, vloži predlog za končanje postopka, ki mu sledi sklep o končanju postopka, s katerim se, kot pove že njegovo ime, konča stečajni postopek.

V skladu s členom 536 trgovskega zakonika upniki ne morejo več začeti postopka proti stečajnemu dolžniku, za katerega ni bilo ugotovljeno, da je stečaj povzročil z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, razen če se njegov finančni položaj izboljša v sedmih letih po sklepu o končanju postopka zaradi nezadostnih sredstev.

Na podlagi člena 586 trgovskega zakonika lahko stečajni dolžnik, ki v celoti poplača vse dolgovane zneske v smislu glavnice, obresti in stroškov, doseže povrnitev pravic, tako da pri vrhovnem sodišču (*Cour supérieure de justice*) vloži predlog v zvezi s tem.

2. Poravnalni dogovor z upniki, odlog plačila, nadzorovano upravljanje

V primeru poravnalnega dogovora z upniki, odloga plačila in nadzorovanega upravljanja se z odločbo, s katero sodišče odobri predlagani ukrep, konča postopek.

Sodišče lahko stečajnemu dolžniku naloži civilne in kazenske sankcije.

Če sodišče ugotovi, da je stečaj posledica hudih in očitnih napak stečajnega dolžnika, lahko prepove opravljanje gospodarske dejavnosti bodisi neposredno bodisi prek druge osebe. Ta prepoved vključuje tudi prepoved opravljanja funkcije, ki vključuje pooblastilo za odločanje v družbi.

Med drugimi civilnimi sankcijami obstajajo pri stečaju gospodarskih družb možnost, da se stečaj razširi na vodilno osebo gospodarske družbe, ter možnosti tožbe na podlagi členov 1382 in 1383 civilnega zakonika (splošna pravna odgovornost) ter na podlagi členov 59 in 192 zakona o gospodarskih družbah.

Stečajnemu dolžniku se lahko naložijo tudi kazenske sankcije (zaradi povzročitve stečaja z goljufijo ali nevestnim ravnanjem).

Pri poravnalnem dogovoru z upniki mora oseba, ki je bila upravičena do tega postopka, plačati svoje upnike, če se njen finančni položaj izboljša (člen 25 zakona z dne 14. aprila 1886 o poravnalnem dogovoru z upniki za preprečitev stečaja).

Poravnalni dogovor z upniki nima učinka v zvezi z naslednjimi dolgi:

davki in drugimi državnimi dajatvami;

terjatvami, zavarovanimi s prednostnimi pravicami, hipotekami ali zastavami;

terjatvami iz preživninskih obveznosti.

15 Katere so pravice upnikov po končanju postopka v primeru insolventnosti?

Po končanju postopka v primeru insolventnosti upniki, če so na voljo sredstva, prejmejo celotni znesek oziroma del zneska svoje terjatve v skladu s pogoji razdelitve, uporabljenimi v sklepu o končanju postopka.

Če za stečajnega dolžnika ni bilo ugotovljeno, da je stečaj povzročil z goljufijo ali nevestnim poslovanjem, upniki ne morejo več začeti postopka proti njemu, razen če se njegov finančni položaj izboljša v sedmih letih po sklepu o končanju stečajnega postopka.

Upniki lahko tudi vložijo tožbo na podlagi členov 1382 in 1383 civilnega zakonika in tako uveljavljajo splošno pravno odgovornost vodilnega oseba stečajnega dolžnika ali tožbo na podlagi členov 59 in 192 zakona o gospodarskih družbah (odgovornost članov upravnega odbora in poslovodij v okviru izvajanja njihovega mandata).

16 Kdo mora nositi stroške in izdatke, nastale med postopkom v primeru insolventnosti?

Stroški v zvezi s predlogom za začetek stečajnega postopka so del stroškov stečajne mase.

Ker so to stroški, nastali v interesu stečajnega postopka, se plačajo iz stečajnega premoženja, preden stečajni upravitelj razdeli preostala sredstva različnim upnikom.

V členih 1 in 2 zakona z dne 29. marca 1893 o pravni pomoči in postopku za poplačilo so določeni različni stroški, ki lahko izhajajo iz formalnosti, zahtevanih s postopkom v primeru insolventnosti, in določen je vrstni red njihovega plačila v primeru nezadostnih sredstev.

Pristojno okrožno sodišče določi nagrade stečajnega upravitelja na podlagi uredbe Velikega vojvodstva z dne 18. julija 2003.

Stečajni upravitelj mora okrožnemu sodišču, pristojnemu za gospodarske zadeve, predložiti svoj stroškovnik, pri čemer se opre na izterjana sredstva.

Člen 536-1 trgovskega zakonika v drugem odstavku določa, da stroške in nagrade v zvezi s stečajem, ki se je končal zaradi nezadostnih sredstev, vnaprej plača uprava za register pod pogoji, določenimi z zakonom z dne 29. marca 1893 o pravni pomoči in postopku za poplačilo.

17 Katera so pravila v zvezi z ničnostjo, izpodbojnostjo ali neizvršljivostjo pravnih dejanj, ki so v škodo vseh upnikov?

1. Stečaj

S sklepom o začetku stečajnega postopka je lahko kot datum ustavitve plačil stečajnega dolžnika določen datum pred izdajo tega sklepa. Vendar je lahko ta datum največ šest mesecev pred tem sklepom.

Zaradi zaščite interesov upnikov se obdobje od ustavitve plačil do sklepa o začetku stečajnega postopka šteje za „**obdobje izpodbojnosti**“.

Nekatera dejanja, opravljena v tem obdobju, ki bi lahko bila v škodo pravicam upnikov, so **nična in brez učinka**. To so zlasti:

vsa dejanja, ki se nanašajo na premično ali nepremično premoženje, ki bi ga stečajni dolžnik odsvojil brezplačno ali po ceni, ki je očitno nižja od vrednosti zadevnega premoženja;

vsa plačila, izvedena v gotovini ali z nakazilom, prodajo, pobotom ali kako drugače, za dolgove, ki še niso zapadli;

vsa plačila, izvedena drugače kot v gotovini ali z menicami, za zapadle dolgove;

vse hipoteke ali druge stvarne pravice, ki jih dolžnik odobri za dolgove, nastale pred ustavitvijo plačil.

Pri drugih dejanjih pa načelo ničnosti ni samodejno.

Tako se lahko nekatera **plačila, ki jih stečajni dolžnik izvrši** za zapadle dolgove, in vsa druga dejanja proti plačilu, izvedena v obdobju izpodbojnosti, razglasijo za nična, če se izkaže, da so tretje osebe, ki so prejele plačila ali so poslovale s stečajnim dolžnikom, **vedele, da je ta v položaju ustavitve plačil**.

Če upnik ve, da njegov dolžnik ne more izpolnjevati svojih obveznosti, ne sme poskušati doseči prednostne obravnave v škodo drugih upnikov.

Zakonito pridobljene **hipotekarne in prednostne pravice** se lahko vpišejo do dneva sklepa o začetku stečajnega postopka. Vendar se lahko vpisi, izvedeni v **desetih dneh pred obdobjem ustavitve plačil** ali pozneje, razglasijo za nične, če je od ustanovitve hipoteke do njenega vpisa preteklo več kot 15 dni.

Nazadnje, vsa **dejanja ali plačila, izvedena z namenom goljufanja upnikov**, tj. ki jih je dolžnik izvedel zavedajoč se škode, ki jo bo povzročil upniku (tj. z zmanjšanjem mase, ob neupoštevanju vrstnega reda terjatev itd.), se štejejo za nična, ne glede na datum, ko so bila izvedena.

Pojem obdobja izpodbojnosti se ne uporablja za **pogodbe o finančnih jamstvih** in v primeru **prihodnjih terjatev, odstopljenih subjektu za listinjenje**.

2. Poravnalni dogovor z upniki

Dolžnik med postopkom za doseg poravnalnega dogovora z upniki ne sme ničesar odtujiti, obremeniti s hipoteko ali se obvezati brez dovoljenja pooblaščenega sodnika.

3. Nadzorovano upravljanje

Od datuma odločbe o imenovanju pooblaščenega sodnika za popis premoženja podjetja trgovec ne sme odtujiti, ustanoviti zastavne pravice ali hipoteke, se obvezati ali prejeti premičnih osnovnih sredstev brez pisnega dovoljenja pooblaščenega sodnika.

Navesti je treba tudi, da so z zakonom o nadzorovanem upravljanju določene kazenske sankcije za trgovca, ki bi prikril del svojih sredstev ali prikazal pretiran znesek svojih obveznosti ali ki bi dopustil ukrepanje upnikov s pretiranimi terjatvami.

4. Prezadolženost

Sodnik lahko po potrebi imenuje osebe, odgovorne za pomoč na socialni ravni, ravni izobraževanja ali upravljanja financ, s čimer se zagotovi, da se del dohodkov, ki se ne nameni za poplačilo dolgov, uporabi za namene, za katere je predviden.

Te osebe so pri izpolnjevanju svoje naloge pooblaščene, da sprejmejo vse ukrepe za preprečitev, da ta del dohodkov ne bi bil uporabljen za običajni namen ali da bi bili interesi dolžnikovega gospodinjstva oškodovani.

Zadnja posodobitev: 23/05/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.